

Metin Türleri

1. Evinde bu gece anlaşılmaz bir fevkaladelik vardı. Bahçe kapısı açıldı. İçeride, ağaçların arasında fenerler yanıyor-
du daha. Epeyce uzakta, kızının ince sesi ile “Geliyor!”
diye haykırdığını işitti. Nihayet, bahçedeki çardağın altına
kurulmuş süslü bir sofrada ona müjdeyi verdiler. Bü-
yük oğlu müsabakayı kazanmış, yüz lira aylıkla bir banka-
ya memur olmuştu.

**Bu parça aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alın-
mıştır?**

- A) Tiyatro
B) Anı
C) Roman
D) Günlük

2. Haldun Taner'in “Fazilet Eczanesi” adlı eserini lise yılları-
mızda izlemiştim. Üç perdelik bu eser için sahnenin büyük
bölümüne kurulan eczane dekorunu ve oyuncuların üstün
performanslarının tüm seyirciler tarafından ayakta alkış-
lanmasını hiç unutamıyorum.

**Bu parçada sözü edilen eserin türü aşağıdakilerden
hangisi olabilir?**

- A) Gezi yazısı
B) Hikâye
C) Biyografi
D) Tiyatro

3. Dün iş yerinde dağıtılan öğle yemeği bozuk çıkınca Müdür
Bey durumu hemen belgelemek istedi. Bir dosya kâğıdına
dolma kalemle yemeğin bozuk çıktığını, bazı çalışanların
buna şahit olduğunu birkaç cümleyle yazarak belgeyi im-
zaladı. Şahit olan üç memurun da imzasını aldı. Belgeyi
yemek dağıtımıyla ilgili kişilere vererek duruma resmiyet
kazandırdı.

**Bu metinde sözü edilen belgenin türü aşağıdakilerden
hangisidir?**

- A) Tutanak
B) Mektup
C) Davetiye
D) Dilekçe

4. Oyun, şüphesiz ki çocuklarımızı hem eğlendirir hem de
onların dili kullanmasına, iletişim kurmasına ve dolayısıyla
sosyalleşmesine yardım eder. Hoşgörü, saygı, kardeşlik
ve özveri duygularını oyun sayesinde geliştirir çocuklar.
Bazı oyunlar olmasaydı ne “ben” ne de “biz” duygusu pe-
kişirdi çocuklarımızda. Bu yüzden bırakalım bol bol oyna-
sın çocuklar, tanışınlar kendilerini ve diğer insanları.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Biyografi
B) Deneme
C) Eleştiri
D) Makale

5. Bir ıssız ev gibi gezdiğin bu yurt,
Yıllarca döktürür sana gözyaşı,
Yavrunun derdiyle ah eder Bayburt,
Tuna'nın özlemi yakar Maraş'ı...

**Bu dörtlükle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylen-
mez?**

- A) Çağrışımlara yol açan sözcükler kullanılmıştır.
B) Dize sonlarındaki ses benzerlikleriyle ahenk sağlan-
mıştır.
C) Anlamı kuvvetlendirmek için benzetme ve kişileştirme
sanatlarından yararlanılmıştır.
D) Duyulara değil düşüncelere ağırlık verilmiştir.

6. İzin verirseniz size ilkbahardan söz açmak istiyorum.
Bahar sözünün kendine mahsus bir çekiciliği vardır. Yal-
nız tabiat için, kırlar için, çiçekler için, ağaçlar için değil;
insanlar için de bir bahar, bir ilkbahar düşünülür. İnsanla-
rın genç olduğunu anlatmak için “ömrünün ilkbaharında”
derler. Tabii o ömrün bir de sonbaharı vardır ki çiçeklen-
menin sonunun geldiğini anlatmak için söylenmiştir.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Söyleşi
B) Makale
C) Anı
D) Günlük

Metin Türleri

7. On yıl önce yaşadığım o sıcak ve kurak mevsimi asla unutamam. Yağışlar o kadar az olmuştu ki barajlardaki su, son elli yılın en düşük seviyesine ulaşmıştı. Ekinler kurudu, toprakta derin çatlaklar oluştu. O yaz, suya ne kadar muhtaç olduğumuzu bir kez daha anlamıştım.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sohbet
B) Deneme
C) Günlük
D) Anı

8. Aşık Veysel, 1894 yılında Sivas'ın Şarkışla ilçesinde dünyaya geldi. Veysel'in iki kız kardeşi çiçek hastalığına yakalanarak yaşamını yitirdi. Veysel de bu hastalıktan gözlerini kaybetti. Babasının ona oyalanması için aldığı sazla başka ozanların türkülerini çalmaya başladı. Daha sonra kendi sözlerini yazıp söyledi. Kendisini bu konuda yetiştirip saz hocalığı yaptı. Eserlerinde yalın bir Türkçe kullanan Veysel, 1973 yılında hayatını kaybetti.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Anı
B) Eleştiri
C) Biyografi
D) Otobiyografi

9. Çevremizdeki en büyük enerji kaynağı güneştir. Fosil enerji kaynaklarının tükenmeye başlamasıyla birlikte insanlar enerji kaynağı arayışına girmiş ve böylece güneşten daha fazla yararlanmaya başlamıştır. Güneşten gelen radyasyon enerjisinin önemli bir özelliği temiz enerji olmasıdır.

Bu parça aşağıdaki metin türlerinin hangisinden alınmıştır?

- A) Makale
B) Deneme
C) Hikâye
D) Söyleşi

10. Vapur, rıhtımdan kalkıp Marmara'ya doğru hareket edince yolcu geçirmeye gelenler, üzerlerinden ağır bir yük kalkmış gibi ferahladılar. Hasan, vapurda eğlendi; gırlı gırlı işleyen vinçlere, üstleri yazılı cankurtaran simitlerine, kurutulacak çamaşırlar gibi iplere asılı sandallara bakarak çok eğlendi. Beş yaşında idi. Peltek, şirin konuşmasıyla güverte yolcularını epeyce eğlendirmişti. Fakat vapur, şuraya buraya uğrayıp bir sürü yolcu bıraktıktan sonra sıcak memleketlere yaklaşınca Hasan durgunlaştı.

Bu metnin türü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Deneme
B) Masal
C) Söyleşi
D) Hikâye

11. • Bildirme kipiyle çekimlenmiş fiiller vardır.
• Deyimlere yer verilmiştir.
• Günlük türünde yazılmış bir metinden alınmıştır.

Aşağıdaki metinlerden hangisinde bu özellikler bir arada kullanılmıştır?

- A) Kurumlarına, ürünlerine yabancı adlar koyanlar ana dillerinin bütünlüğünü hiç duymamış, yaşamamış kişilerdir. Bu kişilerin aykırı tutumlarının sonuçlarını "dil kirlenmesi" diye adlandırmak dile haksızlık olur.
B) Bugün Çağaloğlu'na inip öykü kitabı aldım birkaç tane. Hava yağmurluydu. Giderken köprü'nün tam ortasında yaygın, büyük bir kızılık gözümü aldı. Bu görüntü karşısında şoför de hayretler içinde kaldı.
C) Saat sekizde kalktım. Her günkü uyanışımın iki üç saat geç. Bugün evdeyim. Çay demledim. Süt pişirdim. Jimnastik yaptım. Bir bardak sütü kahveyle içtim.
D) Soluk soluğaydı. Kulağını demir kapıya yanaştırdı, dinledi. Hiçbir kıpırtı yoktu dışarıda. Ter içinde kalmıştı. Nicedir avuçlarında sığıdığı yuvarlanmış kâğıt parçasının ıslanıp yumuşadığını hissetti.

12. **Aşağıdaki metinlerden hangisi yay ayrıç içinde verilen türde yazılmamıştır?**

- A) Tuzun eski çağlardan bu yana insan yaşamında önemli bir yeri vardır. Öyle ki tuz, bazı uygarlıklar tarafından "beyaz altın" olarak adlandırılmıştır. Bazı insan toplulukları yerleşim yerlerini tuz kaynaklarının bulunduğu yerlere göre seçmişler hatta tuzu para yerine kullanmışlardır. (Makale)
B) Tarihî dokuyu hissetmek isteyenlerin uğrak mekânıdır Bursa. Osmanlı'nın başkentliğini yapmış bu şehirdeki camiler, hanlar, hamamlar tarihin canlı şahitleridir. Şehir merkezine gittiğinizde Ulu Cami sizi tüm ihtişamıyla karşılar. (Gezi yazısı)
C) Kemal Sunal, 1944 yılında İstanbul'da doğdu. Vefa Lisesinden mezun oldu. Sanat hayatı, "Zoraki Tabip" adlı tiyatro oyunuyla başladı. 1973 yılında Ertem Eğilmez'in yönettiği bir filmle sinemaya adımını attı ve kalabalık kadrolu filmlerde rol almaya başladı. (Anı)
D) Canavar, her gece saat dokuzda konuşmak için Güzel'in yanına geliyormuş. Güzel, gün geçtikçe Canavar'a alışmaya başlamış. Hatta geç kaldığında onu merak bile ediyormuş. Derken Güzel bir gün aynada babasının hasta olduğunu görmüş. Hemen Canavar'a, babasına bakmak için eve gitmek istediğini söylemiş. Canavar da ona izin vermiş ama tekrar yanına gelmesini istemiş. (Masal)

